Dosarul:nr.2r-4154/23 Judecător: Ciocîrtă-Rusu Olesea
2-23054811-02-2r-18122023

D E C I Z I E

16 ianuarie 2024 mun. Chișinău

Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău

Având în componența sa:

Președintele ședinței, judecătorul Anton Marina

Judecătorii Vitalie Cotorobai și Ina Dutca

examinând în absența părților recursul declarat de ***** *****, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Vartic Boris către *****, privind încasarea prejudiciului moral, depusă de reprezentantul reclamantului, avocatul, Cijicenco Radu, împotriva încheierii Judecătoriei Căuşeni(sediul *****) din 22 noiembrie 2023, prin care a fost suspendat procesul,

c o n s t a t ă:

La data de 12.04.2023 Vartic Boris, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui *****, privind încasarea prejudiciului moral.

La data de 21 noiembrie 2023, reprezentantul reclamantului, avocatul, Cijicenco Radu, a depus o cerere de suspendare a procesului în temeiul art.265 lit.h) CPC, motivînd faptul că sentința Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani dosar, nr.1-2988/2021 din 08.12.2022, prin care Zavalișca Aurelia și Zavalișca Anatolie, au fost recunoscuți vinovați de comiterea infracțiunii prevăzute de art.314 alin.(1) CP, a fost contestată la Curtea de Apel Chișinău, iar ședința a fost stabilită pentru data de 30.05.2024.

Prin încheierea Judecătoriei Căuşeni(sediul *****) din 22 noiembrie 2023, s-a admis cererea privind suspendarea procesului civil înaintată de reprezentantul reclamantului, avocatul, Cijicenco Radu.

Procesul civil la cererea de chemare în judecată depusă de Vartic Boris către *****, privind încasarea prejudiciului moral, s-a suspendat până la examinarea cauzei penale în privința lui ***** de comiterea infracțiunii prevăzute de art.314 CP, de către Curtea de Apel Chișinău cu obligarea reclamantului, Vartic Boris, să informeze instanța de judecată despre decizia devenită definitivă pe marginea cauzei penale.

La data de 30 noiembrie 2023, ***** ***** au depus cerere de recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 22.11.2023, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii primei instanțe cu emiterea unei noi decizii prin care să fie respinsă cererea de suspendare a procesului civil.

În motivarea recursului au menționat că cu încheierea de suspendare a cauzei civile nu sunt de acord dat fiindcă că instanța de fond nu a elucidat pe deplin aspectele procesuale specificate supra, s-a lăsat dusă în eroare de reprezentantul reclamantului, s-au datorită unei preconcepții deja formate față de soluția litigiului, dând dovadă de părtinire/ preferință față de partea reclamantă, în detrimentul părții pârâte, contrar principiului contradictoriu a procesului civil, a emis încheierea contestată neîntemeiat, contrar art. 2041 alin. 1, art. 261 lit. h, CPC, punând în dificultate partea pîrîtă, ori instanța de judecată prin încheierea contestată se expune direct asupra integrității şi insuficienței probei determinante şi temeiniciei fără a aprecia în context, etapa desfășurării procesului, că de fapt înaintarea acțiunii de reclamant a fost efectuată fără verificarea probei sentinței Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani, la 08.12.2022.

Mai mult, instanța nu a ținut cont de termenul de examinare a pricinii, că în pricina civilă la cererea reclamantului, în temeiul sentinței Judecătoriei Chişinău sediul Buiucani, la 08.12.2022, considerată de instanța de judecată, a fi necontestată, deşi în lipsa unei mențiuni pe această sentință, a aplicat sechestru pe bunurile mobile şi imobile ale pârâților.

Partea pîrîtă, consideră că prin efectul încheierii contestate, este de fapt favorizarea reprezentantului reclamantului de a-şi putea repara greșeala, ori în principiu o acțiune privind încasarea prejudiciului moral ar fi putut înainta în instanța de judecată, numai după ce sentința de condamnare a pîrîților Zavalişca Aureliua şi Zavalişca Anatolie, emisă de Judecătoria Chişinău sediul Buiucani, la 08.12.2022, ar fi devenit definitivă.

Prin urmare, reieșind din cele menționate, nu se impune aprecierea încheierii contestate doar prin prisma conexiunilor cauzelor. Dar avînd în vedere deja cele menționate, era în drept şi oportun ca instanţa să examineze o cerere privind suspendarea procesului ca atare.

În conformitate cu art.426 alin.(3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinţei la recurs, fără examinarea admisibilității şi fără participarea părților.

Analizând argumentele invocate în cererea de recurs, în raport cu materialele pricinii, Colegiul Civil al Curții de Apel Chișinău consideră recursul pasibil admiterii cu casarea a încheierii contestate, pe motivul încălcării normelor de drept procedural, cu restituirea pricinii la rejudecare din următoarele.

Conform prevederilor art.427 lit.b) CPC, instanța de recurs după ce examinează recursul împotriva încheierii să admită recursul şi să caseze integral sau parţial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

Potrivit prevederilor art.423 alin.(1) CPC, încheierea primei instanţe poate fi atacată cu recurs, separat de hotărâre, de către părţi şi de ceilalţi participanţi la proces în cazurile prevăzute de prezentul cod şi de alte legi, precum şi în cazurile în care încheierea face imposibilă desfăşurarea de mai departe a procesului. Ea se examinează în recurs conform regulilor stabilite de prezentul capitol.

Conform prevederilor art.432 alin.(1) CPC temeiurile declarării recursului sunt:

părţile şi alţi participanţi la proces sânt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esenţială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Prevederile alin.(2) al aceluiași articol indică că se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanţa judecătorească:

a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;

b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;

c) a interpretat în mod eronat legea;

d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Conform prevederilor art.261 lit.h) CPC, la cererea participanţilor la proces sau din oficiu, instanţa judecătorească poate suspenda procesul în cazul în care: cauza nu poate fi judecată înainte de soluţionarea unei alte cauze conexe.

În speță, Colegiul constată că la data de 12.04.2023 Vartic Boris, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui *****, privind încasarea prejudiciului moral.

La data de 21 noiembrie 2023, reprezentantul reclamantului, avocatul, Cijicenco Radu, a depus o cerere de suspendare a procesului în temeiul art.265 lit.h) CPC, motivînd că sentința Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani dosar, nr.1-2988/2021 din 08.12.2022, prin care Zavalișca Aurelia și Zavalișca Anatolie, au fost recunoscuți vinovați de comiterea infracțiunii prevăzute de art.314 alin.(1) CP, a fost contestată la Curtea de Apel Chișinău, iar ședința a fost stabilită pentru data de 30.05.2024.

Prin încheierea Judecătoriei Căuşeni (sediul *****) din 22 noiembrie 2023, s-a admis cererea privind suspendarea procesului civil înaintată de reprezentantul reclamantului, avocatul, Cijicenco Radu .

Procesul civil la cererea de chemare în judecată depusă de Vartic Boris către *****, privind încasarea prejudiciului moral, s-a suspendat până la examinarea cauzei penale în privința lui ***** de comiterea infracțiunii prevăzute de art.314 CP, de către Curtea de Apel Chișinău cu obligarea reclamantului, Vartic Boris, să informeze instanța de judecată despre decizia devenită definitivă pe marginea cauzei penale.

La data de 30 noiembrie 2023, ***** ***** au depus cerere de recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 22.11.2023, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii primei instanțe cu emiterea unei noi decizii prin care să fie respinsă cererea de suspendare a procesului civil.

În circumstanțele constatate, Colegiul menționează, că prima instanța a suspendat procesul de examinare a cauzei date în temeiul indicat la art. 261 lit. h) din CPC, invocând că procesul civil în cauză și cauza penală de învinuire a lui ***** de comiterea infracțiunii prevăzute de art.314 CP, care se află spre examinare pe rolul Curții de Apel Chișinău, au legătură între ele, or, prejudiciul moral, se solicită și în baza acestei sentințe, astfel, acționând în vederea examinării obiective a cauzei, prin urmare instanța va suspenda procesul penal pînă la examinarea cauzei penale de către Curtea de Apel Chișinău.

Astfel, instanța de judecată a constatat că, prin cererea de suspendare a procesului în temeiul art.265 lit.h) CPC reprezentantul reclamantului, avocatul, Cijicenco Radu, a invocat faptul că sentința Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani dosar, nr.1-2988/2021

din 08.12.2022, prin care Zavalișca Aurelia și Zavalișca Anatolie, au fost recunoscuți vinovați de comiterea infracțiunii prevăzute de art.314 alin.(1) CP, a fost contestată la Curtea de Apel Chișinău, iar ședința a fost stabilită pentru data de 30.05.2024 , prin urmare rezultă cert că, prejudiciul moral, se solicită și în baza acestei sentințe, astfel, acționând în vederea examinării obiective a cauzei instanța a dispus suspendarea procesului pînă la examinarea cauzei penale de către Curtea de Apel Chișinău.

Subsecvent, Colegiul menționează că, pricinile sunt conexe în cazul în care în fata aceleiași instanțe se află mai multe procese cu aceleași părți sau mai multe procese intentate de un singur reclamant împotriva a câțiva pârâți, sau mai mulți reclamanți ai aceluiași pârât şi că aceste procese sânt conexe prin temeiuri de apariție sau prin probe.

În acest context, Colegiul menționează că în conformitate cu prevederile art.27 din Codul de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi aparține reclamantului.

Astfel, dreptul de a modifica acțiunea aparține reclamantului, iar instanțele de judecată sunt obligate să se expună pe acțiunea depusă în limitele cerințelor formulate față de pârâții atrași.

La cererea de suspendare a procesului, de către reprezentantul reclamantului a fost anexată informația despre faptul că Zavalișca Aurelia și Zavalișca Anatolie au contestat hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani (dos. Nr.1-2988/2021 din 08.12.2022), iar ședința în cauza penală a fost stabilită pentru data de 30.05.2024.

Or, o eventuală admitere a acțiunii la cererea lui Vartic Boris către *****, privind încasarea prejudiciului moral nu va afecta în nici un fel soluția în cauza civilă deoarece reclamantul la înaintarea acțiunii cunoștea sau trebuia să cunoască despre faptul că sentința de condamnare a pârârilor nu este una definitivă.

Astfel, Colegiul Civil consideră drept eronată concluzia instanței de fond privind suspendarea procesului în cauza dată, or, circumstanțele cauzei nu întrunesc dispozițiile art.261 lit.h) CPC.

Colegiul califică ca fiind eronat argumentul instanței de fond potrivit căruia a fost imposibilă examinarea pricinii în continuare, or, norma procesuală indică expres temeiurile suspendării procesului în cazul în care: cauza nu poate fi judecată înainte de soluționarea unei alte cauze conexe.

Instanța reține în acest sens că respectarea principiului preeminenței dreptului constituie una din exigențele unui proces echitabil în sensul art.6 par.(1) din Convenţia pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale (Roşca c. Moldovei, nr.6267/02 din 22.03.2005, par.24, f.d.28).

Inserat în preambulul Convenției Europene şi Statutul Consiliului Europei, constituind în acelaşi timp atât un important impuls la adoptarea Convenției (Golder c. Regatului Unit al Marei Britanii, nr.4451/70 din 21.02.1975, par.34, f.d.30), cât şi parte integrantă a Convenţiei în conformitate cu prevederile art.31 alin.(2) al Convenţiei de la Viena, nu poate fi neglijat la soluţionarea pricinilor civile potrivit prevederilor art.12 CPC.

Conform dispoziţiilor art.1 alin.(3) al Constituţiei Republicii Moldova, în lumina interpretărilor date în jurisprudenţa constantă a Curţii Constituţionale, (hotărârea Curţii Constituţionale nr.2 din 19.01.1998, publicată în Monitorul Oficial nr.12-13/8 din

19.02.1998), una din caracteristicile constituţionale ale statului de drept o constituie obligaţiunea statului, autorităţilor lui publice, instituţiilor, persoanelor oficiale de a activa în limitele atribuţiilor lor stabilite de Constituţie şi Legi, iar instanţa de judecată nu constituie o excepţie în acest sens.

Reţinând obligaţia instanţei de a asigura preeminenţa dreptului în sensul definit de Constituţie şi practica internaţională, ***Colegiul constată că legislația națională instituie posibilitatea suspendării procesului doar în cazul expres prevăzut în textul normei citate*** şi, respectiv, ***nu este în drept de a aplica această procedură procedurală în cazul neîntrunirii cumulative a tuturor temeiurilor stabilite de Legea procedurală.***

Colegiul reiterează că potrivit principiului preeminenţei dreptului, condiţie *sine qua non* a unui proces echitabil în sensul art.6 al Convenţie, pricinile civile se soluţionează în temeiul Legii, potrivit regulilor stabilite la art.12 CPC. Or, admiterea de către instanţă a altor principii de soluționare a pricinilor civile decât cele stabilite de Lege este contrară exigențelor de echitate a procesului, având drept consecință încălcarea drepturilor participanților la proces, art.art.9, 20, 22, 26 CPC.

În acest sens, având în vedere faptul că prima instanţă a aplicat eronat normele de drept procedural, în vederea asigurării accesului liber la justiţie şi egalităţii armelor în proces, principii consfinţite în art.6 din CtEDO, Colegiul civil consideră rezonabil şi echitabil anularea încheierii contestate, or temeiul de suspendării procesului în speță, este unul neîntemeiat.

Din considerentele menționate şi având în vedere faptul că prima instanță neîntemeiat a dispus suspendarea procesului, iar cererea de recurs este întemeiată, Colegiul Civil al Curţii de Apel Chișinău ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de ***** *****, a casa încheierea Judecătoriei Căuşeni (sediul *****), din 22 noiembrie 2023 cu restituirea pricinii spre judecare în fond.

În contextul celor expuse, conform art.427 lit.b), CPC, Colegiul Civil

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de ***** *****.

Se casează încheierea Judecătoriei Căuşeni (sediul *****), din 22 noiembrie 2023, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Vartic Boris către *****, privind încasarea prejudiciului moral, cu restituirea pricinii spre rejudecare.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Preşedintele şedinţei
Marina Anton
Judecătorul
Judecătorii Vitalie Cotorobai

Ina Dutca